

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА», УКРАЇНА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИРОДНИЧИХ І АГРАРНИХ НАУК
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ Г.С. СКОВОРОДИ
ЛУГАНСЬКИЙ ПРИРОДНИЙ ЗАПОВІДНИК НАН УКРАЇНИ
ГАДЯЦЬКИЙ ІСТОРИКО –КРАЄЗНАВЧИЙ МУЗЕЙ
РЕГІОНАЛЬНИЙ ЛАНДШАФТНИЙ ПАРК «ГАДЯЦЬКИЙ»
УСТИМІВСЬКА ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ РОСЛИННИЦТВА
ІНСТИТУТУ РОСЛИННИЦТВА ІМ. В.Я. ЮР'ЄВА НААН УКРАЇНИ
ДОСЛІДНА СТАНЦІЯ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН
ІНСТИТУТУ АГРОЕКОЛОГІЇ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ НААН УКРАЇНИ

Збірник матеріалів

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
«МОЛОДІ ВЧЕНІ: ГІПОТЕЗИ, ПРОЄКТИ, ДОСЛІДЖЕННЯ»
(природничі та аграрні науки)**

11 січня 2025 р.
Миргород, Україна

Миргород – 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1 СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ, ДОСЛІДЖЕННЯ У ГАЛУЗЯХ БІОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИЧИХ НАУК	
Альохін В.В., Овчіннікова О.П. Сучасні методи обліку та прогнозування поширення колорадського жука (<i>Leptinotarsa Decemlineata</i>) у посівах картоплі: приклади з агрономії Львівської області.....	5
Івченко М. М. Сучасні методи оцінки якості атмосферного повітря.....	7
Клетьонкін В. Г., Новіков О.О. Вивчення фауни джмелів (Hymenoptera: Apidae: <i>Bombus</i> Latreille, 1802) національного природного парку «Дворічанський» та його околиць.....	8
Коноваленко В.В., Пономарьова Л.М. Нанометали: стан сучасних досліджень та використання в біології, медицині та ветеринарії.....	11
Шевченко С.В., Котвицька А.А. Корекція нейротоксичності у тварин у тварин на тлі їх тривалої алкоголізації.....	12
Куленко О.А., Куленко Р.А. Основні результати дослідження впливу фізико-хімічних факторів на урожайність гібридів кукурудзи Pioneer.....	14
Шевченко С. В., Мартиненко В.А. Дослідження впливу фізико-хімічних стресорів на лактобактерії у технології виготовлення молочнокислих продуктів.....	18
Науменко В. О. Сучасні дослідження у галузі електрохімії галогенопохідних <i>n</i> -алкілнафталімідів.....	20
Шевченко С.В., Непорада Г.Ю. Вплив поєднаної дії ожиріння та стресу на антропометричні показники у щурів.....	22
Чумак А.А. Морфологічні особливості рослин родини айстрові (<i>Asteraceae</i>) та їх лікарські властивості.....	23
Монастирська О. В., Філатова О.В. Фіторізноманіття трав'янистих рослин ок. смт Сахновщина та проблеми його охорони.....	25
Кривко Т.В., Гришук А.В. Корелятивне цитологічне та гістологічне дослідження при захворюванні щитоподібної залози	27
Бойко Д.Р.¹, Пастернак В.П. Причини виникнення лісових пожеж у Чорнобильській зоні відчуження та методи боротьби з ними в умовах воєнного стану	30
АГРАРНІ НАУКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВО	
Ostroha R., Skydanenko M., Ponomarova L., Kushnirenko Y. Modern production technologies based on monodisperse systems: prospects for the food industry and agriculture	34
Бомба М.І., Литвин О.Ф., Мазурак І.В. Густота посіву та врожайність гібридів кукурудзи.....	35
Бондус Р.О., Міщенко Л.Т., Гордієнко О.В., Гордієнко О. В., Кириченко С.О. Формування навчальних колекцій генетичного різноманіття картоплі секції <i>Tuberarium</i> (Dun.) Buk. Роду <i>Solanum</i> L.....	37
Корецький О.Є., Куценко Н.І., Глущенко Л.А. Таємниці відомих лікарських рослин	41
Ільченко Л. А., Бакланов Д. В. Видова структура зелених насаджень вулиці авіаційна (м. Дніпро).....	45
Силенко С.І., Тригуб О. В. Створення та використання навчальних колекцій сільськогосподарських культур в освітньому процесі.....	47
Силенко О.С. Васильки справжні (<i>Ocimum Basilicum</i> L.) в колекції середньострокового зберігання Устимівської дослідної станції рослинництва.....	49
Тетенкова І. Ю. Перспективи вирощування сої в Україні.....	51
Тригуб О.В. Напрямки та результати вивчення генофонду гречки в Устимівській дослідній станції рослинництва.....	53

Ільченко Л. А.¹, Бакланов Д. В.²

¹доцентка кафедри садово-паркового господарства та ландшафтного дизайну
магістрант агрономічного факультету

²Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро, Україна,
ilchenko.l.a@dsau.dp.ua

ВИДОВА СТРУКТУРА ЗЕЛЕНИХ НАСАДЖЕНЬ ВУЛИЦІ АВІАЦІЙНА (М. ДНІПРО)

Зелені вуличні насадження мають важливе значення для покращення екологічного стану міста, оскільки вони сприяють очищенню повітря, зниженню рівня шуму та регулюють мікроклімат. Крім того, зелена вулична інфраструктура створює сприятливі умови для пересування та дозвілля місцевих жителів, підвищуючи їх якість життя. Естетичний вигляд вулиць є візитівкою міського простору за умови належного догляду, а поліпшення зелених зон розширює можливості для активного відпочинку містян та залучення туристів. Збереження та збільшення видового складу вуличної дендрофлори сприяє підтриманню біорізноманіття, що має важливе значення для стійкості урбанізованих екосистем. В зв'язку з цим, обстеження вуличного озеленення низки обласних центрів залишається пріоритетним напрямком досліджень впродовж останнього десятиріччя. Зокрема, наведено таксономічну структуру і висвітлено стан зелених насаджень таких міст як Суми (Мельник, 2015), Хмельницький (Ганаба, 2016), Херсон (Бойко, 2019). Оцінено також видове різноманіття деревно-чагарникової рослинності окремих вулиць Дніпра (Бессонова, Іванченко, 2019; Ільченко, Бублик, 2023) та Полтави (Орловський, 2024). Гадаємо, що моніторинг видової структури зелених насаджень ще однієї дніпровської вулиці є актуальним, оскільки спрямований на вирішення важливих екологічних та соціальних питань, а також сприяє гармонізації міського простору обласного центру.

Вулиця Авіаційна у Дніпрі є однією з магістралей міста, що знаходиться перпендикулярно до проспекту Івана Мазепи (раніше мав назву Петровського). Розташована у двох районах – Новокодацькому та Чечелівському, проходить здебільшого через житлові забудови, що робить її тихою і затишною для місцевих. За інформацією Юхименко Я. «раніше це була околиця міста, а на пустирі розташовувався аеродром, звідки злітали літаки. Саме тому в майбутньому, на думку авторки, цю вулицю найменували Авіаційною» (Юхименко, 2024). Зелена зона вздовж вулиці представлена рядовими посадками дерев, зазвичай, це типова практика для промислових районів. Проте, у деяких місцях можна знайти цікаві екземпляри дендрофлори, що, зокрема, додає родзинку до міського пейзажу. Також трапляються хаотичні насадження деревної рослинності біля деяких приватних будинків. Водночас є ділянки, де чагарники та дерева взагалі відсутні.

Результати дослідження показали, що на території Авіаційної зростає 43 види рослин, віднесених до 31 роду та об'єднаних 18 родинами. Серед останніх: Адоксові (*Adoxaceae*); Березові (*Betulaceae*); Бобові (*Fabaceae*); В'язові (*Ulmaceae*); Гіркокаштанові (*Hippocastanaceae*); Горіхові (*Juglandaceae*); Гортензіїві (*Hydrangeaceae*); Мальвові (*Malvaceae*); Маслинові (*Oleaceae*); Розові (*Rosaceae*); Сапіндові (*Sapindaceae*); Туттові (*Moraceae*); Вербові (*Salicaceae*); Самшитові (*Buxaceae*); Деренові (*Cornaceae*); Агрисові (*Grossulariaceae*); Анакардієві (*Anacardiaceae*); Кипарисові (*Cupressaceae*).

Загалом обстежено 422 особини. Досліджуваними об'єктами визначено наступні види: абрикос звичайний (*Armeniaca vulgaris*), березу повислу (*Betula pendula*), бірючину звичайну (*Ligustrum vulgare*), бузок звичайний (*Syringa vulgaris*), бузину чорну (*Sambucus nigra*), вишню звичайну (*Cerasus vulgaris*), вишню пташину або черешню (*Cerasus avium*), вербу вавилонську (*Salix babylonica*), в'яз низький (*Ulmus pumila*), гібіск сирійський (*Hibiscus syriacus*), гіркокаштан звичайний (*Aesculus hippocastanum*), гледичію триколючкову (*Gledichia triacanthos*), глід м'якуватий (*Crataegus submollis*), горіх грецький (*Juglans regia*), грушу звичайну (*Pyrus communis*), жасмин садовий (*Philadelphus coronarius*), калину звичайну

(*Viburnum opulus*), клен гостролистий (*Acer ptatanoides*), клен гостролистий – форму Шведлера (*Acer ptatanoides f. Shvedlera*), клен ясенелистий (*Acer negundo*), клен-явір (*Acer pseudoplaianus*), липу дрібнолисту (*Tilia cordata*), робінію клейку (*Robinia viscosa*), робінію псевдоакацію (*Robinia pseudoacacia*), самшит вічнозелений (*Buxus sempervirens*), свидину білу (*Swida alba*), сливу звичайну (*Prunus domestika*), сливу розлогу (*Prunus divaricata*), смородину золотисту (*Ribes aureum*), спірею Вангутта (*Spiraea Vanhouttei*), спірею середню (*Spiraea media*), сумах пухнастий (*Rhus typhina*), тополь білу (*Populus alba*), тополь чорну (*Populus nigra*), тую західну (*Thuja occidentalis*), шипшину собачу (*Rosa canina*), шовковицю білу (*Morus alba*), форзицію європейську (*Forsythia europaea*), яблуню домашню (*Malus domestica*), ясен звичайний (*Fraxinus excelsior*), ясен ланцетолистий (*Fraxinus lanceolata*), ялівець віргінський (*Juniperus virginiana*), ялівець козацький (*Juniperus sabina*).

Найчисельнішою за кількістю родів (8 шт.) та видів (11 шт.) виявилася родина Розові. Чотири роди входять до родини Маслинові, а родина Сапіндові охоплює їх три і одну декоративну форму. Встановлено, що десять родин представлені лише одним видом.

Аналіз дендрофлори вулиці Авіаційна вказує на перевагу листяних порід над хвойними, зокрема, зафіксовано домінування робінії псевдоакації з найбільшою часткою екземплярів (21,6 %). Цей вид є досить розповсюдженим завдяки своїй здатності до швидкого росту, інтенсивному самовідновленню і гарній адаптації до міських умов. Наступним за чисельністю є в'яз низький, який налічує 46 особин, що складає 10,9% від загальної участі рослин. Третім у списку серед переважаючих листяних дерев є клен гостролистий. Його кількість репрезентована 38 екземплярами (частка 9%) з урахуванням представників декоративної форми за кольором листя.

Нами виявлено, що серед хвойних порід вказаного вуличного озеленення мають місце лише два роди: туя та ялівець. Обидва належать до родини Кипарисові, її відсоток участі досить малий – 1,4 %. Бажано розширити асортимент хвойних порід за рахунок таких декоративних та толерантних форм як *Thuja occidentalis* 'Brabant' та *Chamaecyparis Lawsoniana* 'Columnaris', що характеризуються витривалістю в умовах нашої степової зони та міському середовищі. Рекомендовано застосовувати їх в рядових посадках на території вулиці біля технолого-економічного коледжу та школи.

В озелененні вулиці Авіаційна домінує інтродукована дендрофлора. Ареал рослин досить різноманітний: від європейського до азійського походження. Панівне становище за північно-американськими інтродуцентами, тому, необхідно акцентувати увагу на поповненні дендрофлори аборигенними видами.

Список використаної літератури

1. Мельник Т. І. Стан вуличних насаджень центральної частини м. Суми. *Вісник Сумського національного аграрного університету*. Серія «Агрономія і біологія». Суми, 2015. Вип. 9(30). С. 221–225. **2. Ганаба Д.** Видове різноманіття та фітосанітарний стан деревних насаджень центральної частини міста Хмельницького. *Вісник НУБГП. Серія «Сільськогосподарські науки»*. Рівне, 2016. Вип. 2(74). С. 47–55. **3. Бойко Т.** Таксономічна структура і стан вуличних насаджень міста Херсон. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2019. Т. 29, № 8. С. 51–54. **4. Бессонова В., Іванченко О.** Оцінка видового різноманіття та життєвого стану придорожніх насаджень пр. С. Нігояна м. Дніпро. *Питання біоіндикації та екології*. Запоріжжя, 2019. Вип. 24, №1. С. 33–51. **5. Ільченко Л., Бублик Є.** Видовий склад дендрофлори вулиці Володимира Антоновича (м. Дніпро). *Природничі науки: проекти, дослідження, перспективи: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Миргород 6-7 грудня 2023 р.* Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023. С. 178–180. **6. Орловський О. В.** Різноманіття дендрофлори парків і вулиць Полтави в умовах антропогенного навантаження. *Біорізноманіття, екологія та експериментальна біологія*. 2024. Том 26, №1. С. 92–102. **7. Юхименко Я.** У центрі Дніпра колись росло поле кукурудзи: оприлюднили архівні фото. *Новини Дніпра*. URL: <https://dnepr.info/uk/news/u-tsentri-dnipra-bilya-budynkiv-kolys-roslo-pole-kukurudzy-oprylyudnyly-arhivni-foto/> (дата звернення 27. 12. 2024).